

Theologia Scholastica Secundum Viam Et Doctrinam D. Thomæ Aquinatis, Doctoris Angelici

In Celebri Archiepiscopali Benedictina Universitate Salisburgensi, methodo
& norma ibidem usitata publicè tradita, & in IV. Tomos digesta ; Qvorvm
Primvs Tractat De Deo Vno Et Trino, Deq[ue] Creatura Angelica ...

Mezger, Paul

Augustæ Vindelicorum, 1695

§. I. Divisio in scientiam simplicis intelligentiæ & visionis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73455](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73455)

11. *Authoritates pro causali propositione, ideo erunt creaturæ, quia DEUS scit.*
12. *Eadem causalis est Doctoris Angelici.*
13. *Authoritas Origenis in oppositum soluta à S. Doctore.*
14. *Alie authoritates ex SS. PP. exponuntur.*
15. *Explicantur textus S. Doct.*
16. 17. *Est paritas, sed non adæquata inter scientiam DEI, & artificis creati.*
18. *Scientia visionis non supponit objectum.*
19. *Quomodo decretum efficax habeat existentiam pro objecto?*
20. *Non sequitur, DEUM esse causam malorum.*
21. *Neque sequitur tolli libertatem arbitrii.*

§. I.

Divisio in scientiam simplicis intelligentiæ & visionis.

1. **C**elebris est divisio divinæ scientiæ, quæ absque tali qua intrinseca virtuali distinctione ex parte formalis objecti (sive quæ servans rationem attributi) tantum extrinsecè & connotativè ex parte materialium objectorum dividitur in scientiam simplicis intelligentiæ, & scientiam visionis: quantum illa est scientia divina ut terminata ad quidditates possibles, constitutas extra statum actualis existentiæ. Visionis dicitur eadem divina scientia, prout terminatur ad res ut habentes conjunctum exercitium existendi sive in propria, sive in aliena mensura æternitatis.

2. Hanc divisionem assero esse adæquatam, utpote delumptam ex membris contradictoriè oppositis, quæ medium non admittunt. Aut enim objecta sunt habitura existentiam, & sic terminant scientiam visionis, aut non sunt habitura existentiam, & sic terminant scientiam simplicis intelligentiæ.

3. Ceterum proprietas scientiæ visionis est, quod sit intuitiva, uti e contra simplicis intelligentiæ, quod sit abstractiva. Ratio est, quia per hoc nomina intuitiva distinguitur ab abstractiva, quod illa terminetur ad objectum ut extra causas existentes, & præsens in aliqua duratione, ut enim S. D. q. 2. d. verit. a. 3. ad 2. *visio addit supra simplicem cognitionem aliquid extra genus notitiæ, quod est existentia rei*: Atqui sola scientia visionis terminatur ad objecta existentia, sibi que in mensura æternitatis præsentia; non autem scientia simplicis intelligentiæ: ergo illa est scientia intuitiva: (ex quo capite etiam vocatur scientia visionis) non autem illa.

His positis controvertitur: cuiusnam ex modo expositis scientiis competat efficacia causandi, an illi, quæ dicitur scientia simplicis intelligentiæ, vel potius alteri, quam vocamus scientiam visionis. quæ quidem controversia magni ponderis est in ordine ad sequentes questiones elucidandas. & pro scientia simplicis intelligentiæ pugnant Alenius, Richardus, & plerique Recentiores; pro scientia visionis schola Thomistica.

§. II.

Causalitas effectiva scientiæ visionis adstruitur.

CONCLUSIO. *Esti scientia simplicis intelligentiæ (i. e.) remotè & mediare quasi in actu*
R. P. Metzger, Theol. Schol. Tom. I.

primo (2.) & directiva rerum causa dici possit: (3.) scientia tamen, quæ DEUS in actu secundo res omnes efficit, non est scientia simplicis intelligentiæ, sed visionis. Tam prima, quam secunda pars ostenditur ratione S. Doct. scientia divina ita se habet in mente divina, sicut ars in mente artificis: sed ars in mente artificis prout antecedit determinationem propriæ voluntatis ad opus, ita tantum est causa artefactorum virtute & in actu primo, concurret quoque directivè ad opus artificiarum, ostendendo finem, & exhibendo ideam operis: ergo scientia divina ut antecedit Decretum voluntatis divinæ, sic est causa rerum directiva, & in actu primo.

Tertiæ partis ratio est primò. Illa scientia est causa rerum, quæ sequitur decretum divinæ voluntatis: atqui sola scientia visionis, non verò simplicis intelligentiæ, sequitur & præsupponit decretum divinæ voluntatis: ergo sola scientia visionis, non autem simplicis intelligentiæ scientia est causa rerum. Major est S. Doct. in 1. dist. 39. a. 1. ad 5. dicens: *esse suum (DEI) non subjacet libertati voluntatis, sicut scire operativum creaturæ*. Et a. 3. ad 1. *scire Divinum respectu futurorum est subiectum libertati voluntatis*.

Constat etiam ex duplici capite: primò, quia scientia quæ est causa rerum, est scientia libera, cum DEUS nihil necessariò ad extra operetur: sed scientia libera supponit decretum voluntatis divinæ, seu primum liberum, & rationem omnis libertatis tam divinæ, quam creaturæ; ergo scientia, quæ est causa rerum, supponit Decretum divinæ voluntatis. Secundò: quia scientia practica, quæ est causa rerum, est scientia rerum existentium: sed ista supponit decretum divinæ voluntatis, quia ut in decursu pluribus patebit, existentia creata in esse sive præsentis, sive futuro dependet à determinatione divini decreti liberi, & ideo D. Th. de Verit. q. 2. a. 13. dicit: *Scientia DEI secundum quod ordinatur ad opus, quod facit voluntas, tantum est existentium in presenti, præterito, vel futuro*. ergo.

Minor principalis itidem probatur. Diversitas & divisio scientiæ in scientiam visionis & simplicis intelligentiæ accipitur ex objectis materialibus, quod ista sit circa quidditates præscindentes ab exercitio existendi: illa verò circa res ut habentes exercitium existentiam: sed quidditates possibles non supponunt decretum voluntatis, utpote necessariò connexæ cum omnipotentia divina & objectum scientiæ necessariæ. E contra objectum visionis supponit decretum: eò quod implicet actualis existentia aut futuritio rerum præsupposita decreto divino seu causæ primæ & primo libero, ut infra latius ostendetur: ergo sola scientia visionis, non autem scientia simplicis intelligentiæ præsupponit decretum voluntatis divinæ.

Quod porro scientia visionis in hoc distinguatur à scientia simplicis intelligentiæ, quod sit circa creaturas actuales, & non tantum possibles, vel nunquam habituras actualem existentiam, cum e contra simplicis intelligentiæ scientia quidditatis possibilis, vel ad actualem existen-